
Rudý Dobeš? Ne, jen špatný maskér

Rudý Dobeš? Ne, jen špatný maskér

PRAVO

28.11.2011, Právo, Strana 6 Publicistika, autor: Marek Příbil

Ministr Josef Dobeš (VV) je opět pod palbou.

O jeho odvolání – neboť prý ohrožuje budoucnost Česka neodbornými zásahy ve školství – nyní pro změnu žádá premiéra v petici šedesátka odborníků. A je mezi nimi mimochodem i Petr Matějů, dlouholetý spolupracovník několika ministrů školství.

Dobešovi vytýkají, že kalkuluje hlavně s podporou učitelů, kteří si vždy raději počkají na pokyny shora. Výsledky žáků se prý začínají propadat právě proto, že se naše školství včas nezbavilo tohoto komunistického dědictví, k němuž je „hrubou chybou se vracet“.

Jeví se mi to celé jako blábol; kritika „autoritářského“ Dobeše je v této souvislosti nepatřičná. Vzdělávací systém, který zde zbyl po roce 1989, se místo inovací rozbil cele – rušením osnov. Argumentovalo se, že je třeba vychovat sebevědomé jedince, ale spíš šlo jen o kšefty, kdy se kdekdo napakoval na stamiliónových projektech přidružených ke kurikulární reformě, zatímco učitelé na ní makali zadarmo. A kvalita šla dolů. To dnes vidíme ostatně všude.

Dobeš se teď rozhodl k původnímu systému přiblížit za pomoci testování v 5. a 9. třídách, standardů znalostí, smluv s rodiči, likvidací portálů na podporu původní reformy. A opět za stamilióny, neli miliardy, vezmeme-li v potaz dotažení nových maturit. Znalosti ale nestoupnou, jelikož jde zase hlavně o kšeft. Ne o poctivou koncepci, co vnáší řád do chaosu.

Kritici mají pravdu v tom, že je obtížné se vyznat „ve zmatených záměrech ministra, které si navzájem odporují a leckdy už po týdnu míří úplně jinam“. O navracení se k dědictví komunismu tu ale nemůže být řeč. Jde totiž o zlatý důl, kterým školství v posledních dvaceti letech bylo, a o to, jak si ještě naposledy zobnout, když se teď administruje 130 miliard korun z eurofondů, vyhrazených i na reformy. Dobeš to prostě jen neumí zastřít – proto působí jako chaot a špatný „maskér“.

Podobné je to s reformou VŠ, kde Dobeš vychází z Bílé knihy od Matějů. Ministr, jehož představitelé akademického světa vnímají jako z demokratického rozhodnutí lidu zvoleného zaostalice – jsou k němu hodní, horší je být zvoleným darebákem –, se „elegantně“ přizpůsobil zažitým postupům pohádkově placených pracovních týmů a pokračuje v autoritativní strategii tím, že nerespektuje připomínky reprezentace škol k návrhům zákonů.

Jeho snaha změnit univerzity ve firmy, řízené manažery, jeho zanícení pro omezení demokratické struktury akademických senátů, kdy školy ovládnou ve správních radách lokální politici a zástupci průmyslové lobby, plyne z přesvědčení, že nic lépe na světě nefunguje než soukromá společnost. To je dáno tím, že když se stal loni v červenci ministrem, problematice školství nerozuměl. Jedinou jeho skutečnou ministerskou kvalifikací bylo přátelství s Vítem Bárto, jenž tohoto psychologa předtím zaměstnával jako personalistu ABL.

Univerzity se v Dobešově představě stanou líhni zaměstnanců pro firmy, jejichž zástupci budou školy ovládat. Ale – jak se trefně táže profesor Zlatuška – co autonomie, která po staletí nepřetržitě existovala VŠ způsobila, že jsou zdrojem nových poznatků a impulsů pro společnost, nesou významnou část její kulturní identity?

Jasně je, že ač ministr nemusí být (podle Václava Klause) odborníkem na slovo vzatým, šéf školství, co rozhoduje o budoucnosti národa, nemůže být pouhým politickým manažerem bez širšího vhledu do problematiky.

Dobeš, podle Klause nejlepší ministr školství v našich dějinách, tak bude v historii vnímán spíše jako čtyřicátník, jenž zadlužil celou jednu generaci splácením školného. Jako muž, co sice za studenty nechal zaplatit ze státní kasy

úroky z půjček na školné během studia, ale na úkor rozpočtů VŠ, tedy jen přelil peníze do privátního sektoru. A jako kolečko v soustrojí, jež orwellovsky přispělo k potlačení svobod na akademické půdě.